

בגדים. ותבואר על פי רש"י [שבת עו א סוכה יז ב].

הבגד, כשאר כלים, מקבל טומאה. אלא, שלשאר הכלים אין שיעור בגודלם, ואילו לבגדים יש שיעור בגודלם שיהיו ראויים לקבל טומאה.

ומתריצין: תני, שנה המשנה! רבי שמעון אומר: אין צריכין לצרף, וחייב מלקות אף בכל שהוא (670).

מתניתין:

המשנה דנה בדין צירוף לעינן טומאת

העיסה? ומתוצת: רבי שמעון אינו סובר צירוף היתר ואיסור, כי הלא אפילו איסור ואיסור אין מצטרפין, ומביאה הגמרא משנה [ולכאורה היא משנתנו] דתנן: הערלה וכלאי הכרם מצטרפין. רבי שמעון אומר: אין מצטרפין.

משמע, שהסוגיא ההיא סברה בדעת רבי שמעון, דברים כפשוטם, שאיסור אינו מצטרף לאיסור. והיא מהווה סתירה כפולה עם סוגיתנו, שבסוגיתנו אמרה הגמרא שאינם צריכים לצירוף מפני שאף בכל שהוא אסור?

ומתריצים התוס' [ושם במסכת עבודה זרה מביאים התוס' תירוץ זה בשם רבינו יקר]:

אין כאן סתירת הסוגיות, אלא, הם שני נושאים. שם מדובר, באיסור שנתערב בהיתר, והואיל והאיסור אינו בעין, סובר רבי שמעון, שאין חייבים בכל שהוא אלא בשיעור שלם, ועוד מיקל רבי שמעון וסובר שאיסור אינו מצטרף לאיסור. ואילו כאן מדובר שהאיסור הוא בעין, ועל כך אמר רבי שמעון שלא צריך שיעור למלקות, וחייב אפילו בכל שהוא בלי שום צירוף להשלים השיעור.

ומה שהביאה הגמרא המשנה "רבי שמעון אומר: אין מצטרפין", איננה משנתנו, אלא משנה אחרת במסכת ערלה [פרק ב משנה א ראה בשיטה מקובצת]. ואף על גב ששם נאמר בנוסח אחר, מכל מקום, הגמרא לא דייקה בהבאת המשנה כלשונה.

נמצא, שבמשנתנו מתפרשים דברי רבי שמעון: אינם צריכים לצירוף, מפני שאפילו בלי

למה אמרה הגמרא שחייב על כל איסור בפני עצמו שהוא פחות משיעור? ועיין בשו"ת בנין ציון לבעל הערוך לנר [סימן פג].

670. על מסקנא זו של הגמרא תמהים התוס', מסתירת סוגיא מפורשת במסכת עבודה זרה [סח ב].

שם דנה הגמרא באיסור שנפל לתוך היתר, ופגמו. ומביאה שם הגמרא משנה וברייתא להוכיח שרבי שמעון סובר שאם אכן פגמו מתחילה, אין האיסור אוסר את ההיתר. ואילו אם בתחילה השביח האיסור את ההיתר ולבסוף פגמו, אוסר.

ונאמר שם בברייתא: שאור [המחמיץ את העיסה] של תרומה, ושאור של חולין שנפלו לתוך העיסה, בזה כדי להחמיץ ובוזה כדי להחמיץ, וחיצו, אסור. רבי שמעון מתיר.

ומבאר שם הגמרא, שהטעם שחכמים אוסרים, הוא משום שהשאור של תרומה גרם למהר חיצו, ובשעה שהחמיץ אותה די צרכה, בא לה החימוץ מצירוף שאור של איסור, ואז עדיין לא נפגמה העיסה, אלא שאחר כך נפגמה. לפיכך, הוי כהשביח וסוף פגמו ואסור.

ורבי שמעון סובר "כשהשביחו, שניהם השביחו, כשפגמו, שניהם פגמו", כלומר, לא האיסור בלבד השביח, ולא נקרא השביח בתחילה על ידי איסור.

ומקשה הגמרא על דברי רבי שמעון, למה לא יצטרפו ההיתר והאיסור ביחד לאסור את